

پاسخ‌نامه

سوال‌های امتحان نهایی درس:

فلسفه و منطق

سال سوم آموزش متوسطه

تاریخ امتحان: ۱۳۹۲ / ۶ / ۳

تعداد صفحه: ۳
مرکز سنجش آموزش و پژوهش
<http://ace.medu.ir>

رشته‌های: ادبیات و علوم انسانی
علوم و محاذف اسلامی

نمره

پاسخ‌نامه دارد.

سوال‌ها

ردیف

فلسفه

۱

😊 تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:

- (الف) معنای فلسفه نزد عموم مردم، تبیین عقلاتی امور و پدیده‌ها است.
- (ب) «وجود و ماهیت» از مسائل علوم تجربی هستند.
- (ج) مهم‌ترین بخش فلسفه، فلسفه‌ی اولی یا مابعدالطبعی است.
- (د) نام یکی از کتاب‌های ارسطو «تئتونس» است.

۱/۲۵

😊 جاهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:

- (الف) افلاطون، ..... را «فیلوسوفوس» معرفی می‌کند.
- (ب) اگر کثرت نبود نمی‌توانستیم اشیاء و امور را از یکدیگر ..... دهیم و اگر وحدت نبود نمی‌توانستیم آنها را با توجه به ..... میان آنها دسته بندی کنیم.
- (ج) آنچه بیش از هر چیز ذهن اندیشمندان را به خود مشغول می‌داشت، ..... بود که در جهان طبیعت رخ می‌داد.
- (د) افلاطون گوهرهای اصیل و جاوده‌ای را که موجودات این جهان بدل آنها هستند، ..... می‌نامد.

۰/۷۵

😊 هر یک از عبارت‌های زیر، متعلق به کدام شخصیت است؟ (یکی از موارد داخل کادر، اضافه است.)

گرگیاس، هرآکلیتوس، سقراط، پروتاگوراس

(الف) انسان معیار همه چیز است.

(ب) هیچ چیز را نمی‌توان شناخت.

(ج) دوبار نمی‌توان در یک رودخانه گام نهاد.

😊 به سوال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدینید:

۰/۵

از نظر افلاطون، دو ویژگی معرفت حقیقی چیست؟

۰/۵

«طبیعت جسم» را از نظر ارسطو تعریف کنید.

۰/۲۵

سقراط انسان‌ها را به تأمل در کدام گوهر الهی وجودشان، دعوت می‌کرد؟

۰/۵

یکی از اتهام‌های سقراط را که ملتوس در دادگاه مطرح کرد، بیان کنید.

۰/۵

پیام سروش دلفی چه بود؟

ادامه سوال‌ها در صفحه دوم

پاسخ‌نامه

سوال‌های امتحان نهایی درس:
فلسفه و منطق

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته‌های: ادبیات و علوم انسانی علوم و محارف اسلامی	سوال‌های امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان: ۱۳۹۲ / ۶ / ۳	سال سوم آموزش متوسطه	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۲
مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://ace.medu.ir	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داولطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۲		

ردیف	سؤالها	پاسخ نامه دارد.	نمره
۹	الف) زندان غار ب) پرتو آتش ج) اشیاء و انسان‌های بیرون از غار	تعیین کنید در تمثیل غار افلاطون، منظور از هر یک از موارد زیر چیست؟	۰/۷۵
(+) به سوال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:			
۱۰	دو دیدگاهی را که در فلسفه حقوق، در پاسخ به سوال «چرا باید انسان‌های مجرم مجازات شوند؟» مطرح می‌شود، بنویسید؟	۱	
۱۱	از نظر سقراط از چه چیزهایی <u>نباشد</u> هر اسید؟	۰/۵	
۱۲	منظور ارسطو از «ماده یا هیولا» چیست؟ با ذکر مثال بنویسید.	۱	
۱۳	ارسطو «وظیفه‌ی یک فیلسوف» را چه می‌داند؟	۰/۵	

منطق

۱۴	تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:	(+) تعیین کنید کدام عبارت صحیح و کدام یک غلط می‌باشد:	۱/۷۵
	الف) ملاک برتری انسان نسبت به سایر موجودات، همان قدرت تفکر او است.		
	ب) مفاهیم «گربه» و «کتاب» هر دو مفاهیمی کلی هستند.		
	ج) مفاهیمی که جزء ذات و حقیقت یک مفهوم دیگرند «عرضی» نام دارند.		
	د) نقیض قضیه‌ی «هر الف ب است»، «بعضی الف ب است» می‌باشد.		
	ه) در قیاس اقتراضی اگر حد وسط در مقدمه‌ی اول، موضوع و در مقدمه‌ی دوم، محمول باشد «شکل چهارم» است.		
	و) قضایایی که در «جدل» به کار می‌روند، مشهور یا مسلم و مورد قبول مخاطب می‌باشند.		
	ز) «پزشک بودن» برای انسان «عرض عام» است.		
۱۵	(+) چهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	(+) چهای خالی را با کلمات مناسب کامل کنید:	۱/۷۵
	الف) دانشی که طرز کار ذهن را در عمل تفکر تشریح می‌کند، «.....» نام دارد.		
	ب) انسان در فعالیت فکری خود، دو کار انجام می‌دهد که عبارتند از: «تعريف» و «.....»		
	ج) از میان چهار قسم تعريف، «حد .....» به شناخت دقیق‌تر یک موضوع می‌انجامد.		
	د) سخنی که ظاهری استدلال‌گونه دارد و از «صورت» یا «.....» غلط استفاده می‌کند «.....» نام دارد.		
	ه) اگر در قضیه‌ی حملی موضوع، یک شخص یا یک شیء یا یک مجموعه‌ی خاص باشد، به آن «.....» می‌گویند.		
	و) «استقرا» استدلای است که در آن، ذهن انسان از جزئی به «.....» سیر می‌کند.		
۱۶	(+) در سوال‌های زیر، پاسخ درست را انتخاب کنید:	(+) در سوال‌های زیر، پاسخ درست را انتخاب کنید:	۱/۵
	۱) معرف ۲) معرف ۳) حیوان نطق ۴) حیوان راه رونده	۱) معرف ۲) معرف ۳) حیوان نطق ۴) حیوان راه رونده	
	لف) در علم منطق، به مفهومی که می‌خواهیم آن را تعريف کنیم، ..... می‌گویند.		
	ب) کامل‌ترین تعريف برای «انسان» کدام است؟		
	ادامه سوال‌ها در صفحه سوم		

پاسخنامه تعلیم

ساعت شروع : ۱۰ صبح	رشته‌های : ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوال‌های امتحان نهایی درس :
تعداد صفحه: ۳	تاریخ امتحان : ۱۳۹۲ / ۳ / ۶	سال سوم آموزش متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۲ مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir		فلسفه و منطق

ردیف	سؤالها	پاسخ نامه دارد.	نمره
	<p>(ج) اگر به جای تعریف یک مفهوم آن را معنی کرده و شرح دهیم به آن — می‌گویند</p> <p>(د) در شکل دوم قیاس اقتراńی، چند ضرب مُنتِج وجود دارد؟</p> <p>(ه) اگر در برهان از علت به وجود معلول پی ببریم، برهان ..... است.</p> <p>(و) سایت دلن حکم یک موضوع به موضوع دیگر، به دلیل مشبّه‌ت آن دو با یکدیگر را — می‌گویند. (۱) تمثیل (۲) استقرا</p>		

☺ به سوال‌های زیر، پاسخ کوتاه بدهید:

۱۷	تعیین کنید که هر یک از موارد زیر، مصدق کدامیک از نسبت‌های چهارگانه، می‌باشد: (تساوی، تباين، مطلق، من وجه) (الف) کاغذ - سفید	۰/۵
۱۸	«موضوع» را در قضیه‌ی مقابل، تعیین کنید: «پایخت ایران، تهران است.»	۰/۲۵
۱۹	نوع هر یک از قضایای شرطی منفصل را مشخص نمایید: (الف) عدد طبیعی یا زوج است یا فرد. (ب) این میوه یا زرده‌الو است یا سیب.	۰/۵
۲۰	متضاد قضیه‌ی «هر الف ب است» را بنویسید.	۰/۲۵
۲۱	با توجه به قضیه‌ی مقابل، موارد خواسته شده را بنویسید: «هیچ ب ج نیست.» (الف) تداخل تحت تضاد	۱
۲۲	شرط نتیجه بخش بودن شکل اول قیاس اقتراńی را بنویسید.	۰/۵
۲۳	استدلال زیر، شکل چند قیاس اقتراńی است؟ و چرا نتیجه ندارد? بعضی کتابها مفید نیستند. هر کتابی خواندنی است.»	۰/۵

☺ به سوال‌های زیر، پاسخ کامل بدهید:

۲۴	<p>(الف) از میان کلیات پنج گانه «نوع» را تعریف کنید.</p> <p>(ب) اگر منطق ابزار استدلال بشری است، چرا با کاربرد آن نمی‌توان به دانش جدیدی دست یافت؟</p> <p>(ج) از میان صنعت‌های پنج گانه «شعر» را تعریف کنید.</p> <p>(د) در استدلال زیر چه مغالطه‌ای به کار رفته است؟</p> <p>«شیر مایعی خوراکی است. شیر حیوانی درنده است. پس: مایعی خوراکی حیوانی درنده است.»</p> <p>(ه) قیاس استثنایی را تعریف کنید.</p>	۲/۵
۲۰	جمع کل	♥ ۲۰

موفق باشید

رشته: ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی		راهنمای تصحیح سوالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق	
تاریخ امتحان: ۳ / ۶ / ۱۳۹۲		سال سوم آموزش متوسطه	
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهروور ماه سال ۱۳۹۲ مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir			
ردیف	راهنمای تصحیح	نمره	
فلسفه			
۱	(ه) مورد (۰/۲۵)	(د) غلط (ج) صحیح	الف) صحیح
۱/۲۵	(ه) مورد (۰/۲۵)	(ب) تمیز (یا تشخیص) - همانندی (یا مشابهت) (د) مثل (یا مثال)	الف) سقراط (ج) تغییر یا دگرگونی
۰/۷۵	(ه) مورد (۰/۲۵)	(ج) هرالکلیتوس (ب) گرگیاس	الف) پروتاگوراس
۰/۵	(ه) مورد (۰/۲۵)	خطاپذیری (یا صحت و درستی) - به امور پایدار تعلق داشتن (یا ثبات و دوام)	۴
۰/۵		یک نوع علت فاعلی درونی (۰/۲۵) به عنوان مبدأ حرکت و سکون در خود اجسام (۰/۲۵)	۵
۰/۲۵			نیروی عقل
۰/۵		انکار خدایان (یا از خدای جدید سخن گفتن)، یا: گمراه کردن جوانان (یا دور کردن جوانان از آئین پدرانشان)	۷
۰/۵		هیچ کس از سقراط داناتر نیست.	۸
۰/۷۵	(ه) مورد (۰/۲۵)	(ج) عالم مُثُل (ب) نیروی خورشید	الف) عالم محسوسات (یا طبیعت)
۱		۱- اعتقاد به مجرم بودن: در صورتی که انسان را دارای روح (یا فطرت یا اراده‌ی آزاد) بدانند. ۲- اعتقاد به عدم مجرم بودن: در صورتی که انسان را تابع شرایط (یا موجودی مجبور) بدانند. (ه) مورد (۰/۵)	۱۰
۰/۵		از چیزهایی که نداند برای آدمی سودمند است یا زیان آور.	۱۱
۱		وجود بالقوه یا مایه‌ی اولیه است (۰/۰۲۵) که در اثر تغییر و تحول (۰/۰۲۵) به فعلیت می‌رسد. (۰/۰۲۵) مانند: تخم مرغ که به جوجه تبدیل می‌شود. (یا هر مثال صحیح دیگر). (۰/۰۲۵)	۱۲
۰/۵		تفسیر جهان از افق علل چهارگانه	۱۳
		ادمه‌ی پاسخ‌ها در صفحه‌ی دوچهارم	

رشته : ادبیات و علوم انسانی - علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: فلسفه و منطق
تاریخ امتحان : ۳ / ۶ / ۱۳۹۲	سال سوم آموزش متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۲ مرکز سنجش آموزش و پژوهش http://aee.medu.ir	
ردیف	راهنمای تصحیح

منطق

۱۴	الف) صحیح و) صحیح	ب) صحیح ز) غلط	ج) غلط د) غلط	ه) صحیح (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۷۵
۱۵	الف) منطق ه) شخصیه و کلی	ب) استدلال	ج) تام	د) ماده-مغالطه(یا سفسطه) (هر مورد ۰/۲۵)	۱/۷۵
۱۶	الف) ۲	ب) ۱	ج) ۱	ه) ۲	۱/۵
۱۷	الف) من وجه	ب) تباین		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۱۸				تهران	۰/۲۵
۱۹	الف) حقیقی	ب) مانعه الجمع		(هر مورد ۰/۲۵)	۰/۵
۲۰	هیچ الف ب [نیست]				۰/۲۵
۲۱	الف) ندارد (۰/۲۵) ج	ب) هیچ (۰/۲۵) ج	ب (جابجایی ۰/۲۵) نیست.	(۰/۲۵) نیست.	۱
۲۲	موجبه بودن صغرا (۰/۲۵) - کلی بودن کبرا (۰/۲۵)				۰/۵
۲۳	شکل سوم (۰/۲۵) - به دلیل سالیه بودن صغرا (یا موجبه نبودن صغرا) (۰/۲۵)				۰/۵
۲۴	الف) مجموع جنس و فصل (۰/۵)				۲/۵
	ب) زیرا منطق صورت اندیشه را ارزیابی می کند، در حالیکه پیشرفت علوم به ماده و محتوای آنها است. (۰/۵)				
	ج) سخن خیال انگیزی (۰/۲۵) که باعث تأثیر روحی مطلوب در مخاطب می شود. (۰/۲۵)				
	د) عدم تکرار حد وسط (یا به یک معنی نبودن کلمه «شیر» در مقدمات - یا نداشتن حد وسط) (۰/۵)				
	ه) قیاسی است که نتیجه استدلال یا نقیض نتیجه در یکی از دو مقدمه آمده است. (۰/۵)				
۲۰	جمع نمره				

نوبت:

بیان پاسخ‌های درست به زبان ساده و یا با عباراتی غیر از الفاظ کتاب درسی نیز قابل قبول می باشد.

با عرض تشکر و حسته نباشید.

لطفاً...
لطفاً...
لطفاً...